

JUBILUM
Ecclesiæ Evangelicæ Cassoviensis,
^{Az az,}
Lelki örömmel és vigasztalással tel-
lyes Prædicatio,

^{Mellyet tölt}
Nemes Cassa Várasának meg-vé-
tettettéfekor az Nagy Templomnak nagy
solennitással viszsa-foglaltattatásában ben
az Templomban 1682. Eszt. Kis-Afz.
Havának 17. reggeli 9. Orakor.

AZ MÉLTOSAGOS
THÖKÖLI IM-
R E N E K
Magyar Országnek
FEJEDELMENEK
s-eggyik részének
U R A N A K
Udvari és Tábori Prædicátora.
LIPPÓCI MIKLÓS.

LÖTSEN, Nyomtatt: BREWER SAMUEL által.

1682

Actor. 14. v. 21.

Sok háboruságok által kell nekünk az Isten
országába mennünk.

1. Thef. 3. v. 3.

Senki meg ne indullyon ez háboruságok-
ban mert magatok tudgyátok hogy erre
rendeltettünk.

1. Pet. 4. v. 12.

Szerelmesim, ne tsudálkozzatok az hábo-
ruságnak hévfégében, melly az ti probá-
lástokra vagyon, mint ha valami új do-
log történnék rajtatok, hanem az Chri-
stus szenvedésiben részesülvén, örüllye-
tek, hogy az ô ditsóségének meg-jelené-
sében-is örvendezvén vigadgyatok.

Bibay Lékely Samuel

AZ MÉLTOSÁGOS THÖKÖLI IMRENEK

ISTEN Kegyelméből

Magyar Országának

FEJEDELMENEK

s'eggyik részének

U R Á N A K

Az Istennek ez szegény meg-nyo-
morodott Magyar Hazában lévő Anya-
szentegyházának erős óltalmazójának, nekem nagy
jó kegyelmes Uramnak, virágzó hofzszú életet
szerentsés és győzödelmes uralkodást
kivánok az Atya UR Istentől
az áldot UR JESUS
CHRISTUS
által.

Kegyelmes Uram!

Azén csekély és lengeteg itéletem szerint, az keresztyén Fejedelem hivatalos tiszti leg-főképpen, est DEO & PATRIÆ, Istennek és édes Hazájának szolgálni; Mert az kiker Isten Fejedelmi Méltóságra emelt, az mint maga mondgya az Szent Isten, hogy ő országoltattya az Királyokat és ő parantsoltat az Fejedelmekkel. Prov. 8. 15. & seqq. és maga Isteni Méltóságos. Titulusával: Ego dixi vos Dii estis, én mondekéti Istennek vartok; Pál. 82. 6. fel-ékesített, azt akarja, hogy az ő Isteni Titulusoknak Istenes erköltsel és kegyes maga-viselettel meg-felellyenek, nem tsak magok felelemmel és rettégéssel szolgálván az Szent Jéhoz. Istennek, hanem az alattok valókat is az ő igaz tiszteltetire és felelmére jó példa-adással igazán vezérellyék: Ezen okért Isten meg-hatta az Fejedelmeknek, hogy az ő törvényének könyvét szakadatlan forgassák, az mint Israel Királyinak parantsolva vala Deut. 17. 18. seqq. mondván; Minek utánna pedig a Király az ő országának székében ül könyvbe írja magának az törvénynek mását és nála legyen és olvassa azt életének minden napjain, hogy tanulja felni az ő Urát Istenét, és meg-örizni az ő igét, és ceremóniáit, mellyek az törvényben parantsolva vannak. Se szive fel-ne-emelkedgyék kevélységre az Atyafiai fölibe, se ne hajoljon jobbra vagy balra (hasznát is meg-mondgya az Isten) hogy, fok ideig ugy mond országoljon ő és az ő fiaí Israelen. Az olyan istenes Fejedelem igazán stabilitum Regni, Ország erőssége. Prov. 29. 4. Tudta ezt amaz jámbor jó hírrel nével mostan is tündöklő Ezechiás Király, kinek, mikor hufzon őtt éltendős korában az Juda Királyi Palczája kezébe adatnék, országálának első éftende-jének első holnapjában meg-nyitá az Ur házának ajtait, és azokat meg-uyitván az Istennek igaz tiszteltet fel-állatá: 2. Paralip. 29. 1. & seqq. Maga-is az Ur előtt igassággal és tökéletes szível jára és azt tselekedé az mi jó és kedves vala az Ur szemei előtt. 2. Reg. 20. 3. Illyen vala Jósue-is, az ki egybe-gyűjtván Izraelnek minden nemzetségit s azoknak színesít, Biráit, Tanítóit, Fejedelmét, eleikbe adá az Szent Istennek fok jó-téteményit, s tsuda-tételt, mellyekkel eleitől fogván látogatta régi Atyáikat s magokat is s nagy bőv befzéd del inté, hogy az egy igaz Istent félték és tisztelték és szolgállyanak néki tökéletességben és igasságban; Ha pedig ugy mond bántástokra vagyon tinektek szolgálni az Urnak: válasszatok magatoknak

ma,

ma, kiket tisztelletek &c. En pedig és az én házam tiszteltyük az Urat. Josue. 24. 1. 14. seqq. Szent Dávid Király és Proféta nevezet szerint az földi Fejedelmeket az Isten Fiának ugy mint igaz Királyok Királyának ísméretire, felelmére és hozzá-való engedelmessegre erős okokkal öztönozi, mondván: Most azért ti Királyok értsetek, tanuljatok kik az földet itéletek, szolgállyatok az Urnak felelemmel és örvendezzetek néki rettégéssel. Vegyétek be az fegyelmet, hogy valamikor, meg ne haragudgyék az Ur és el-veszszerez az igaz utrol. Pál. 2. 10. seqq. O drágalatos és idvösséges inté! Ugyan-is Justitia & Pietas validae sunt Principis arcus. Az Igasság és az Isteni felelem Fejedelem várait őrzik, fejedelmi székit erőstik és állandóvá téstik. Innét mondgya Bölcs Salamon: Az Igasság fel-emeli az nemzetségeket, az blun pedig szegények-ététi az népeket, Prov. 14. 34.

Saul Izraelnek első Királya nem akara az Urnak szolgálni és az ő szent befzédének engedni, az Ur-is meg-veté őtet és Királyi Pálczáját Dávidnak adá. Szemében mondotta néki Samuel Proféta: Mivel hogy meg-vetted az Urnak befzédét, annak-okáért meg-vetett tégedet is az Ur hogy ne légy Király az Israelen. El-szakasztotta ma az Ur Izraelnek országát tőled és adta azt, az te felebarátodnak jobbnak náládnál. 1. Sam. 15. 23. 26. 28. Cap. 28. 17.

Mind ezekből kegyelmes Uram meg-tettzik, hogy az földi Királyok és Fejedelmek tsak akkor és addig országolnak böldögöl, parantsolnak szerentséssén, és az Republicákat hasznossan és épületessen gubernállyák, az mikor és mig az mennyei Királyok királyátul függenek, az ő szent igéjében ki-jelentetett szent akarattját tselekeztik, követik, igassággal és tökéletes szível előtte járnak, ha pedig ebben meg-fogyatkoznak, és az mennyei szent Istennek befzédétől el-távoznak, leg-ottan az világ itéleti ellen, fordul az Szerentséjek kereké, gubernálások nem szerentsés, országálások nem állandó, mindent dolgok tsak romlás és veszedelem: Mert akkor fel-kél az Ur az ő haragjában és büfülésében és fontba veti őket, meg-méri és héjával találván. Dan. 5. 26. Országoktól meg-foltztya és nálokna! jobbaknak adgya, 1. Sam. 15. 23. 26. 28. c. 28. 17. Syr. 10. 8. Akkor meg-rontya őket vas veszfzövel és tanquam vasa figuli confringet eos, mint az fazekas edényit őfzve-törti őket, Pál. 2. 9. Apoc. 2. 27. c. 9. 15. Esigy judicium durissimum fiet his, qui praesunt, Istennek kemény itéleti vagyon azokon az kik birodalmokkal és uraságokkal fenyekednek. Sap. 6. 7.

Hogy pedig Isten után az Fejedelmek édes Hazájoknak is szolgálattal tartozzanak az természet törvényétől köteleztetnek arra. Mert az kedves Patria, az mint Bölcs Salviánus régen mondotta: Non est iniusta noverca sed dulcissima mater: Edes nevelő Hazánk nem mostohánk hanem édes Anyánk,

A3

nyánk, ki minket méhéből szült, kebelében táplált, nagy gonddal és szorgalmatossággal fel-nevelt és serény iffiakká és férfiakká tőtt. Es vallyon Isten után kinek tartoznának többel az Fejedelmnek mint edes Hazájoknak? Kiket szült, fel-nevelt, fel-emelt, tisztel, érettek fáradoz, ruház, táplál-s-minden javait vélek közül. Innét, az mint Stobaeus elő-hozza, Herodotus az Patriát velut alterum quendam Deum & primum maximumque parentem, mint egy más valami Istennek és első s-igen nagy szülénck nevezte. Azért nem csak Atyánknak, Anyánknak, barátunknak, és magunknak nemzett minket edes Hazánk, hanem magának is életünk fottáig való szolgálata. Tudta ezt amaz Romai szöllősnak ékessege M. T. Cicero, az ki az mondotta hogy születésünknek egyik részét Hazánk magának tulajdonította. 1. Off. P. c. 7. Az melly életet azért és jókat vettünk költsön, edes Hazánktul, azokat ne kéméllyük tőle. Mert ha az régi pogányoknál dulce & gloriosum kedves és dicsőleges dolog volt, Hazáért meg-halni, mi se kéméllyük se magunkat se javunkat edes Hazánktul. Mert Patria habet partem in vita & bonis Civium, mind életünkben mind javainkban része vagyon Hazánknak. Aemilius. lib. 3. Annak-okaért nagy bátorsággal mondhatom Cornelius Severus-fal és Dioscorides-fal; Indigné natus est, qui Patria ipsi servienti nunquam servivit; Méltatlan születettél és hazája javaival táplárlak az ki ő magának szolgáló edes Hazájának nem szolgált vagy ne szolgált élte fottáig. De mivel az természet maga, az jámbor Fejedelmekbe be-oltotta az Hazza szeretetét és abból származó hűvessé szolgálata való kötelességre erős okokkal izgattya és serkentgeti őket, én most arrul többet nem szölk, hanem Nagyságodra fordítom már szömat.

Kegyelmes Uram! Múlta az nagy irgalmu Isten, ingyen való jó-kedvéből ez széles világnak tsudájára, igaz ügyünk mellet bujdosó szegény Magyar Nemzetnek cleibe, huzzon egy czrendős korában praeficiálta Nagyságodat, főbb és elsőbb czéllyal minden igyekezetinck ez vala, hogy DEO & PATRIAE, Istennek s-Hazájának igazán szolgállyon; az mint hogy leg első Zájlojára is ezt az Symbolumot íratta vala fel: DEO, PATRIAE & AMICIS. Annak-okaért edes Hazája s-Nemzete igaz, közönséges ügyét promoveáló tenger munkáinak és az emberi értelmet csak nem fellyül halladó éjjeli nappali, nyughatatlan fáradságának, könnyebítő és edesítő argumentuma csak ez egy vala: Pro DEO & PATRIA, Istenért s-Hazáért. Nem-is ok nélkül peng; Mert mihent az mennyei hadak-győző Isten, győzdelmes keze alá veté ellenségit Nagyságodnak, leg-ottan Ezéchiás Király-ként meg-nyitá az Urnak el-pusztult Házaik ajtait, és azokat meg-nyitván öszve-gyűjté az kiserkes és siralmas szám-kivetésből, az Evangeliom el-szellezett hirdetőit és hivatalos tisztetke állatván az Urnak igaz tisztetletit fel-állatá

fel-állatá hogy főlelem nélkül az mennyei jelenéfi Angyallal praedikállyák, hirdessék az örökké való Evangeliomot az földön lakozóknak, mondván: Fellyétek az Urat minden nemzetségek és nemzetek, nyelvek és népek és tisztetletet adgyatok néki, mert el-jött az ő itéletinek órája és imádgátok azt, az ki az eget, az földet, az tengert, és az vizeknek forrást terem-tette Apoc. 7. 4. 6. & seqq. Most már sokan mondgyák az mi üldözö-meknek: Ecce viri, quos posueratis in carcerem fuit in templo stantes ac docentes populum! Imé az férfiak az kiket az templótzben tette az templomban vannak alván és tanítván az népet! Act. 5. 25.

Edes Hazájához s-Nemzetéhez való igaz és tökéletes szeretet, nyug-hatatlan és fáradhatatlan szolgálattját befelzélyek-meg az igaz hazza fiaik, együtt bujdoslanak és szenvedtenek Nagyságoddal; befelzélyik a Török és Német kézből szabadított sok rabok: befelzéli az ellenség vétével fe-stett magyar föld, befelzéli az ellenségek testével tetemivel meg-rakott halmok; befelzéli az Fényes Portái és Francia faratságos expeditiók, mellyek világ végezetig Nagyságod edes Hazájához s-Nemzetéhez való igaz és tökéletes szeretetnek taubizonsági lélcnek, nem-külömben, mint az Isráel népének az Jordánon való szarazon által meneteleknek örök em-lekezetire fel-emeltetett tizenket kövök. Josue. 4. Hogy peng ez üdgyű-gyű Prædikatioczkát Nagyságod Méltoságos neve alá ajánlottani; öztő-nőzött Egyházi szolgai kötelességem, bátorított Fejedelmi kegyelmessége onzolt igaz Ósfi Evangelica Religiojához való tökéletes buzgósága, melly-hez képest a N. Cassa Várasának meg-vétettettésekor, nyughatatlan Or-szágos foglalatossági között leg-kiváltképpen vigyázván az Török Nemzet ellen az keresttyenség oltalmazásában első gondgya vala Nagyságodnak hogy az Templomok reoccupaltassanak és az Szent Istennek igaz tisztetletit fel-állatassék. Mellyről ezen Prædikatioczka aeternum memoriale légyen.

Kedvellye annak-okaért Nagyságod és vegye oly nagy Fejedelmi kegyelmességgel, melly nagy alázatossággal szegény edgyűgyű szolgálattul nyujtatik. Továbbá ilyen Nagyságod nagy boldogul DEO & PATRIAE, mellynek, meg-nyerésejért meg-hajrtván az én ténceimet buzgó és törődel-mes szível kérem az Atya Isten az ő szent Fiának az áldot Ur Jesus Christu-snak nevében tartsa-meg, és szerencsén s győzödelmesen uralkodtassa Nagyságodat kegyelmes Afzszonyunkkal mostani és Iste kegyelméből szü-letendő magzatyokkal együtt az maga dicsőségére, Hazánk-Nemzetünk-javára szamos czitendőkig kedves és virázzó egészséges életben. Amen.

Nagyságodnak, mint kegyelmes Urannak,
Edgyűgyű Udvari Prædicatora,
LIPPOCI MIKLÓS

✱✱✱✱✱✱✱

AZ KERESZTYÉN OLVASOHOZ.

Nemo cogitur legere, quod non vult. Petentibus communi-
cavi non Invidis. Gratis non Ingratis. *Senki nem kényszerítettik ol-
vasni, az mit nem akar. Az kérőkkel közlöttem nem az trigyekkel. Az
bálá adókkal nem az báláadatlanokkal. Hogy pedig az Dedicationskában
említett Királyok példait, ordine chronologico az ő idejek szerint nem hely-
beztettem bizonyos okokért, vigyázván, az applicatiojára is, azon meg
ne báborodgyál.*

Ad Sermonem
Plurimum R. D. NICOLAI LIPPOCI,
Celsissimi Principis ac Dn. Dn. EMERICI THÖKÖLI, Partium
Regni Hungariæ Domini &c. Aulici & Bellici Conci-
onatoris, in Lib. ac Regiæ; Civitate Cassov.
17. Aug. 1682. tempore reoccupa-
tionis templi, factum.

EMBER életedben nyomorúságokat
Ha lelkedben szenvedz bokros bánatokat
Bizzál, kétségessé ne tegyed dolgodat
Merthamar meg-látod szabadulásodat.
Hogy ha Istenednek engesztelésére
Kétséges hitednek élesztetésére
Lelki próbáidnak tsöndesítésére
Olvasod ez írást, fel-ferkentetésére.
Miképpen régenten az Izrael népe
Hajtotta Istenét, könyörülésére
Jofue Vezérnek adván erőt erre
Meg-szorult népének hogy lenne segéde.

Szállj

Szállj magadban kérlek s-figyelmezzél erre
Vesd lelki szemedet mostani időre
Tizenkét esztendő, melly sárba kevere
Kikben telelkednek el-fogya kenyere.

De az szent Ur Isten, meg-szánván lelkedet
Ki fogságban adá kevesse erejét *Psal 78. v. ult.
& penult.*
Es az ellenségnek az ő ditsóségét,
Fegyver alá vetvén téged, örökségét

Vízont az nagy Isten irgalmaságából
Mint egy kis Dávidot az Juhok áklából
El-voná, mint báránt szoptatós juh mellől
Tevé Izraelnek erős oszlopájul.

Hazánk Fejedelmét NAGY THÖKÖLI IMRÉY
Hogy ez által immár legelteffe népét
Im meg-is mutatá általa erejét
Ki tudván Hazánkbol Jebusæus népét.

Ez Prædikatio im ezt bizonyította
Kit LIPPÓCI MIKLÓS tón az Nagy Templomban
Sok Számu népeknek fülök hallattára
Nemes Szabad Király Cassa Városába.

Sic applausit

ADAMUS THURY.

B

El-

El-Kezds.

AZ hadak győző s'békelessé-szörző Isteni szent Főlség, a' ki állattában egy személyben három, Atya, Fiu és Szent Lélek legyen jelen minékünk ez mi keresztyéni gyülekezetünkben, hogy a' mi mostani közönfeges Isteni tiszteletünknek, kit régulta vártunk, mind el-kezdése mind el-vezése légye az ő ditsőségére és a' mi elkünknek idvőségére. Amé. Az emberi testben öltözött Istennek az áldor Ur Jesus Christusnak makula nélkül-való vérével az örök életre meg-váltott keresztyéni gyülekezet.

Az mit régenten amaz firó Proféta Jeremiás mondott az Sidó-Orfzágnek és Jerusálem Városának szomorú és kétferves állapattjárul, azt én azon okkal mondhatom, el-árvódott, el-rongyolódott Magyar Orfzágnek és Cassa Városának tizenket esztendei konyhullatásnak örvényében merült állapattjárul, mondván: *Quomodo sedet solitaria tristis magna & populo. sa Civitas, quae dominabatur gentibus, vidua facta est, quae erat provinciarum Princeps tributaria facta est.* Miképpen áll egyedül szomorúan az nagy és népes Város, az ki az Pogányokon uralkodott Özvegyé lett az ki az keresztyén orfzágoknak őltalmazó Fejedelme vala adó-fizetővé lett, sirván sirt éjjel és az ő konyhullatási az ő orczáin. Tren. 1. 1. 2. El-költözött Judás (az szegény száim kivetésben nyomorgó Magyarság) az nyomorgatásért és az szolgálatnak fokaságáért az pogányok között lakott s' nem talált nyugodalmat. 3. El-vette minden hatalmasimat az Ur közzülem. 15. Meg-vetette az Ur az ő őltárát, meg-átkozta az ő szent helyét és az ellenfegnek kezébe adta az ő tornyainak erős kő-falait. cap. 2. 7. Az mi örökségünket idegenek birták és az mi nyakunkon uralkodtak. cap. 5. Az mi vencink neveltségé és tsufsággá lőttek, iffiaink fegyver által el-hullottanak, el-fogyott az mi szivünknek öröme, el-eset az mi fejünknek Coronája, cap. 5. 16. Jaj minékünk mert vétkeztünk!

Az ki ezeket ez mi el-múlt igazán siralmas és konyhullatásokkal tellyes tizenket esztendeink forgásában az szegény ügye-fogyot Magyar Nemzetre nem fejezhette vagy jövevény vagy minden érzékenfeg nélkül való. Miért bannyék pedig az keményítéletű és szoros igaságu Isten az Orfzágokkal és az Nemzetségekkel így, okát adgya ezen Proféta, cap. 3. 42. Mi hamisan tselekedtünk és haragra ingerlettünk azért vagy te meg-engesztelhetetlen. It: cap. 5. 17. Vétkeztünk. cap. 3. 44. Azért folyhót vetettél elődben hogy által hozzád ne hasson az imádság. Esaiás Proféta is ezent emlegeti így szolván: Vallyon ki adta ragadománnyra Jákobot és Ibraelt az puszitútnak? Nem az Uré ő maga az kinek vétkeztünk és nem akar-

akartunk az ő utain járni, és nem akartuk az ő törvényét halgatni, azért ré-ánk öntette az ő büsulásának haragját és az hadnak erejét és meg-égetett körös körül, &c. Esa. 42. 7. 29. Vide cap. 48. 7. 18. & seqq. De mivel az Urnak haragja mind örökké nem tart, mert kegyes és irgalmas úró és nagy irgalmaságu az gonofságot fellyül halladó, és el nem fordította orczáját az hozzá-meg-tért bűnösöktől. Joel. 2. 7. 13. 2. Paralip. 30. 7. 9. Mi-helyen haragja el-mulik leg-ottan meg-vigasztallja az meg-szomorodott hozzája meg-tért népét, mondván: Vegyetek vigasztalást, vegyetek vigasztalást én népem úgy mond az ti Istentek szolgyatok szive szerint valókat, néki Esa. 40. 7. 1. Kelly-fől kelly-fől az te gyászos öltözettedet ved-le és öltözzél ditsőseged ruhazatiban O SZENTNEK Varafa; Ne-fely kis feregeczkeje, Luc. 12. 7. 32. Nem megyen többé rajtad által az teledet testedet nyomorgató ellenség. Esa. 52. 7. 1. Mert rád tértem az békelességet mint az folyo-vizet. Esa. 66. 7. 12. Hogy penig crrül, &c. *Mi-attjank, &c.*

TEXTUS. Josue cap. 3. v. 9. 10.

Es monda Josue az Israel fiainak: Járuljátok ide és halljátok a' ti Uratok Istentek igéjét: Ebből meg-tudgyátok hogy az élő Ur Isten köztetek vagy-on és el-vezti színetek előtt az Kananæust, &c.

HA volt akképpen gondolkodunk az mái napról, mellyen az mi kegyelmes Istenünknek jó-kedvéből, az Szent Evangeliom szabados praedikálásának privilegiumát vízfzáz-vettük az Királyi Profétával Dáviddal vidám orczával fel-fzóval mondhattuk: *Hac est dies quam fecit Dominus exultemus & letemur in ea;* Ez az Nap, mellyet az Ur szörzött, vigadgyunk és örvendgyünk azon. Psal. 118. 7. 24. Mert az mái nap.

1. *Est dies boni nuncii,* Jó hírnek napja. Mikor az Isteni Főlség az Syrusokat meg-rettentette volna az Samariának meg-szállásakor, el-hagyván az Sátorokat, lovokat, és mindeneket tsak az lelkeket kívánván meg-tartani; mellyre érkezvén negy poklos firfiak Samariából, látták az üres tábor-t és sok számtalan praedát, mondának edgy-másnak: Jó hírnek napja ez, nem igazán tselekedtünk, ha reggelig hirté-nem téltük az Király udvarában. 2. Reg. 7. 7. 8. & seqq. Mi-is igazán jó hír napjának nevezhettyük az mái

napot; Mert ma az Ur az ő népének nyomorúságát meg-tekintette és megszabadította, nyakunkon uralkodó, ellenfeleinket meg-szegyénitette.

II. *Est dies exultationis & salutis*, Vigalságnak és szabadulának napja: Mert ma igazán mondhattuk azon Soltár-Iróval: Ma hallatik vigalságnak és szabadulának szava Calsán, az igazak hajlékiban, Pfal. 118. §. 15. Az jámbor és Isten-felő Zachariás Pap az Istennek jó-téteményit, melyeket, az bűnben merült szegény emberi nemzetségnek váltságában hozzánk meg-mutart, meg-gondolván, mindeneftől az Istennek dicséretire fel-gerjede, mondván: *Benedictus Dominus Deus Israel, qui visitavit & redemit populum suum*; Aldot legyen az Ur Israelnek Istene, az ki meg-látogatta és meg-váltotta az ő népet. Luc. 1. §. 68. Mi-is ma azon háláadó szível lélekkel mondhattuk; Aldot az Ur Magyaroknak Istene az ki meg-látogatta és az ellenfelek hatalmából meg-szabadította az ő Magyar népet!

Az Istennek látogatása pedig kétféleképpen szokott lenni.

1. *Ex Ira*; Haragból; Mikor az bűn miat fel-görjed az ő büszkségének haraga, és vagy közönségesen az Országokat, Városokat, vagy tsak egy bizonyos részét, dög-halállal, éhséggel, vagy haddal meg-bünteti, mint mikor Dávid fel-fuvalkodásból meg-számláltatá fegyver-fogható népét, ezért az maga-mutatafa-ért az Ur dög-halált botsáta Israelre és meg-halának az nép közül hetven ezer férfi. 2. Sam. 24. §. 15. Keményen fenyegetőzik erről az Isten Moyses harmadik könyvének, cap. 26. §. 14. feqq. Moyses Proféta Istennek több fenyegetésközött ezzel rejtettette az Israel fiait, mondván: Nemzetséget hoz az Ur rád mészázó és az földnek utolsó hatáiról az sebessen röpülő Sárnak hasonlatosságára, kinek nyelvét nem értheted, szentetlenleges nemzetséget az ki az vént nem tiszteli, se nem könyörül az káddelen, és meg-emészti az barmaid hasznát és az földet gyümölsét, és el-törettetnek az te erős és magas kő-falaid, melyekben bizodalmod volt minden földedben, Dent. 28. §. 49. & feqq. Jeremiasnal is vagyon ilyen kemény fenyegetése az Ur Istennek: Mivel hogy nem halgattatok az én igéimet; imé el-küldöm és fel-vezem az Efszaknak minden nemzetséget úgy mond az Ur és Nabukodnosort az Babylon Királyát az én szolgámat és be-hozom őket az földre és az ő lakóira és mind az környüle való nemzetségre és meg-ölöm őket és álmétkodása téfzem őket és sívöltés és örökhé való pusztasággá. És elveztem közülök az örömmek szavát és az vigalságnak szavát. Es ez az egész föld pusztává és álmétkodásá léfzen. Jerem. 25. §. 8. & feqq. c. 18. 7.

Látogattya Isten az ő népet;

2. *Ex Gratia*; Kegyelemből; Mikor az Isten-felőket az gonoszokból meg-

meg-szabadította vagy uy ajándékokkal holdogította. Ez pedig fok-képpen szokott lenni. Mert kegyelmessen meg-látogatni mondatik az Isten:

1. Mikor az ő kedvelőre kereftet botsát és atyáiképpen dorgálja őket, Mert valakit szeret az Ur meg-dorgálja és meg-feddi azt mondgya szent Pál. Heb. 12. §. 6. Apoc. 3. §. 19. De az olyan atyailátogást, noha az testnek és az vérnek nem tetzenek, az nagy irgalmu Isten mértékli és az ötlet-felőknak javokra szolgaltattya. Rom. 8. §. 28. Azért mondgya az Isten: Meg-látogatom vészszóval az ő hamisságokat és verefégekkel az ő bűnöket az én irgalmaságomat pedig el nem vezem tőle és nem ártok az én igaz mondatom szerint. Pfal. 89. §. 33. & feqq.

2. Mikor az mi ártatlanságunkat nap-világra hozza; Mellyről, Micheás Proféta így szól: Az Ur haragját hordozom mert vétkeztem ellene, míg nem az én igyemet meg-ítéli és el-vegezi az én törvényemet, ki vízen engemet az világságra és meg-látom az ő igazságát. Mich. 7. §. 9.

3. Mikor valami jó-téteményivel látogat. Gen. 21. §. 1. 2.

4. Mikor az vészedelemkből és az haboruságokból haralmasson meg-szabadit, erről így bátoritá Isten az Israel fiait; Ki nyujtom kezemet és meg-verem Egyiptust mindenfele tsudáimmal, melyeket közöttök tselekezzem, akkor el-botsát titeket. Exod. 3. 20. c. 4. 5. Sőt közönségesen az hiveknek így szól: Híj segítségül engem az te nyomorúságnak napján én meg-szabadítalak téged. Pfal. 50. §. 15.

Es ilyen módon minket is meg-látogatott ő Szent Fölsege, az mi ellenfeleinket meg-szegyénitvén és az mi öröklégünk és szabadságunkat kegyelmessen nekünk meg-adván. Annak-okaért; Járuljatok ide halgassatok az ti Uratok Istenek igéjét ebből meg-tudgyátok hogy köztetek vagyon az élő Ur Isten és el-vezti színetek előtt ellenfeleketek.

Melly igékben Josue két dolgot ad előnkbe:

1. Az Isten igéjének szeretére és figyelmetes halgatására hívja és edesgeti az Israel fiait.

2. Annak hasznát és gyümölsét ismerteti és meg-mutattya. Melly kettő:

1. Az élő Ur Istennek bizonyos jelen-lete.

2. Az ellenfelek el-vezetése.

De én most ezeket czikkelenként nem traftálom hanem mostani alkalmatossággal való tamítálatom im ez egy czélra igazitom.

Noha bizonyos hogy az hadi rendek között sok undok bűnök uralkodnak; De azért az Isten-felő Had-vifelőknek jelen vagyon az élő Ur Isten és kevés Isten-felőkért győzdelmet ad ellenfelein. Adgya az Sz. Ur Isten &c.

Felclemmel, rettegéssel, sőt iszszonyodással telly és szent Péter Apostol-

mak szava, mellyel az serény vigyázásra serkentgeti az hiveket, mondván; Az ti ellenségek az ördög mint az sivo-rivo oroslány körös körül jár ke-relvén az kit be-nyelhesse. 1. Pet. 5. §. 8.

Ellenben vizsgálással tellyes az mit amaz mennyei Académiában tanult tanítvány Szent Pál Apostol mond, Rom. 8. §. 31. *Si Deus pro nobis quis contra nos*, Ha Isten velünk ki álhat ellenünk? Tellyes mondom vizsgálással, hogy mi az mi Istenünk óltalmában és segítségében bátorfagossok lehetünk, nem járulhat hozzánk az veszedelem és ostor nem közelgethet az mi hajlékunkhoz. Psal. 91. §. 10. De nagyobb ifszonyodásra méltó, mikor az Isten el-távozik tőlünk. Mint, mikor az Israel táborátokba esték az Akán lopása miat az Ur maga így szóla nekik: *Non potestis stare adversus hostes, quia pollutus est Israel*, Nem vehetek győzödményt ellenségeken, mert átokba estetek. En sem léflek veletek, valamig az vétkezt meg nem rontjátok. Josue. 7. §. 12. Honnét szomorúan panaszkodnunk kell szent Dáviddal, mondván: Uram mig felejtse el engem mind végig? Mig fordítod el orcádat tőlem? Meddig tartok tanácsot lelkemben, fáj-dalmat szívemben napoként? Meddig magasztaltatik fel föltetem az ellensegem? Psal. 12. §. 1. & seqq.

Az ilyen keserves próbák és kétfertetek ellen az maga jelen létével bátorította Isten az Had-viszókot az mint ezen Jósue példája mutattya, kinek az Ur Isten maga így szóla: Ma kezdlek fel-magasztálni téged az egész Israel előtt had tudgyák az mint Moysessele voltam, ugy vagyok veled-is, Jos. 2. §. 7. Valósággal-is meg-rapasztalta az Istennek jelen lété Jósue az mint cap. 6. §. ult. írván vagyon: Annak-okáért az Ur Jósueval vala és az ő neve el-hirhedék az egész földön. Amaz edgyügyű Gédeont, midőn az Ur Isten az Israeliták eleibe, Had-vezérül választotta, Angyala által így bátorította vala őtet: *Dominus tecum fortissime Heros*: Ne fély az Ur te veled leg-erősebb Firfiú. Jud. 6. §. 12. Ez okból Bölts Syrák közönségesen a hiveket serkentgeti az álhatatoskodásra, mondván: Az igaságért tusszkodgyál az lelked javára és halálig harczolj az Igaságért és az Isten meg-győzi éretted az te ellenségedet, cap. 4. §. 33. Azért járuljatok ide és halljátok az ti Uratok Istentek szavát, ebből meg-tudjátok hogy az élő Ur Isten köztetek vagyon és el-vezeti színetek előtt, &c. Maga-is az szent Isten ingyen való jó-voltából erre kötelezi magát, hogy, ha szavát halgattyuk minden áldási reánk szálnak, az többi között hogy ellenségeinket-is el-vezeti, Levtt. 26. §. 3. & seqq. így szóll: Ha parantsolatimban jártok és hagyásimat meg-őriztek és meg-tselekeztitek azokat: Békefegyver adok határaitokban,

ban, alusztok és nem léfzen az ki meg-rettentsen, és az fegyver által nem mégyen határotonkon. Kergetek ellenségeket és le-omolnak előtetek, örten közzületek szaz idegent kergetnek; és százan közzületek ti ezert, el-esnek előtetek fegyver által az ti ellenségek.

Hasonlót mond Istennek kedves szolgája Moyses: Hogy ha ugy mond, az te Urad Istened szavát halgatom, hogy meg-örizzed és meg-cselekedgyed minden parantsolatit, réád szálnak minden áldások, mond többi között: Felgyebb valóvá téfzen téged az te Urad Istened minden nemzetségeknél, mellyek az földön laknak. Az Ur az te ellenségedet, kik ellened támadnak le-verti színed előtt egy uton jönnek ellened és héten futnak el színed előtt. Deut. 28. §. 1. & seqq.

De emnél-is világosban biztattya az Ur jelen létével az Israel Vezérít és az egész táborát midőn így szóll: Ha hadba mégy az te ellenséged ellen, és látod az ellenseges hadnak nagyobb sokaságát, hogy sem néked légyen, ne fély tőlök, mert az te Urad Istened veled vagyon. Deut. 20. §. 1. 3. meg §. 3. így szóll: Halljad Israel, ti ma az ti ellenségekkel meg-ütköztök, meg ne ijedgyen szívetek, ne félytetek, helyt álljatok, se meg ne rettenyetek tőlök, mert az ti Uratok Istentek közöttetek vagyon és érettetek harczol az ellenség ellen, hogy ki mentse ti titeket az veszedelemből.

Ezechias Királyt azzal dicséri az szent irás, hogy az Israel Urában Istenében bizott és hozzája ragaszkodék, és el nem távozzék az ő nyomdokaitól és meg-tselekedék az ő parantsolatit: Azért ugy mond az Ur-is vele vala és mindenekben, az mellyekre mégyen vala böltsen viselék magát. 2. Reg. 18. §. 5. 6. Holofernes Babylon Királyának Nabukodonosornak Generalissá, meg-szálván nagy barom erővel Bethulia Városát, az Israeliták ellene akarván állani el-foglalák az utakat, kérdé: mitsoda néplégyen az? mielly nagy Városok és mennyi erejek s'kitsoda Királyok? Akior az Ammon fiának Hadnagya elő-állá, és tsak nem az égig fel-magasztalá az Israel fiat az Istennek fok tsuda-tereli-ért, mellyeket elcitol fogván tselekedet vélek, és mint adta kezekbe az ő ellenségeket. Végre mond: Uram tudakozzá, vagyon-e valami hamiságok az ő Istenek színe előtt, mennyünk fel ellenek, mert bizonynal kezdebe adgya őket az ő Istenek, és az hatalmasságod igája alá vertetnek: Ha penig nints vétke ez népnek az ő Istene előtt, nem álhatunk ellenek, mert az ő Istenek meg-óltalmazá őket és gyalázatra léfzünk az egész földnél. Judit. 5. §. 24. Valamit azért Jákobnak régenten mondot az Sz. Ur Isten, ugyan azont még mostan-is minden igaz helybeli Isten-felő Had-viselőknék, mondgya, és így biztattya őket: En szolgám vagy te, téged választottalak, ne fély; mert én veled vagyok: el ne hajolj, mert én az te Istened:

Istened: meg-erősítettelek téged és meg-segítettelek téged, és fel-vett téged a én IGAZOM-nak jobja. Imé meg-nyaláztatnak és meg-szegyenülnek minnyájan az kik te ellened hadakoznak. Efa. 41. 9. & feqq. Járullyatok annak-okáért ide és halgásátok az ti Uratok Istentek szavát, abból meg-tudgyátok, hogy veletek és köztetek az élő Ur Isten és el-vezíti színetek előtt ellenfeleketek.

Mind ezekből kitezik *Præsentia & Protellio DEI*, hogy az Isteni Nagy Fölség az ő szavát halló és hozzá-ragazkodo Had-vífelőknek jelen vagyon, és az kevés számú Istenes életű hivekért áldását és oltalmát nyujtja az veszedelmet érdemlő bűnösökre. Ninive Várasát, midőn az Jónás profétálása szerint, nem akarná el-vezteni az nagy irgalmu Isten, és azért haláláig haragudnék Jónás Proféta, azt felelé néki az Isten: En ne engedgyek-ém meg Ninivének az nagy Várasnak, mellyben többen vannak száz hűz-ezer embernél az kik nem tudgyák, mitsoda külömbfeg légyen az ő job és bal-kezők között és sok barmok, Jon. 4. 11. Es ezzel ismértette az Ur az mit Moyses által mondotvala, mondvan: En vagyok az Ur erős borszfu-álló, az ki az Atyáknak vétkeit az fiakban és unokakban meg-büntetem harmad és negyed iziglen, irgalmasságot tselekfezem penig ezerizig azokon az kik engem szeretnek és az én szómat halgattyák. Exod. 20. 5. Ugy vagyon szerelmefim az Urban! Mert az ő irgalmassága meg-halladgya az ő ítéletit. Jac. 2. 13. és minden tselekedetire ki-terjed irgalmassága. Psal. 145. 9. Az Istenben minden felséges méltóságok és jóságok egyenlők, mert ezek az Istenben, nem egyebek, hanem ő maga az Istenfeg: Azért igazán mondgya bóls Syrák, hogy olly nagy az Isten irgalmassága mint az ő fölsége, cap. 2. 23. Valami jót tselekedet s' tselekfezik teremtettt állatival, mind irgalmasság. Mivel érdem-nélkül, ingyen hozott-ki az semmiből mikor te-remtett, ingyen hozott-ki az bűnből, mikor meg-igazitott, ingyen adta érettnünk Szent Fiát, ingyen az ő fiának általa hozott igaz és idvőséges ismértetire, ingyen ad naponként számtalan fok jókat, mivel benne vagyunk, élünk, és mozgunk. Act. 17. 28. ingyen velünk és közöttünk mulatoz és nyájaskodik, *Delicia mea cum filiis hominum esse*, az ő gyönyörűsege az emberek fiaival egygyütt lenni. Prov. 8. 31. Igazán mondhattuk az Soltár íróval: *Pleni sunt cæli & terra misericordia ejus*; tellyes az ég, tellyes az föld az ő irgalmasságával. Psal. 119. 64. Járullyatok ide és halgásátok, &c.

Ezt az végetlen jó-voltát és irgalmasságát ismértetni akarván az Szent Isten, mikor, amaz jámbor és Isten-felő Ezéchiás Király idejében Sennacherib Assyria Királlyá el-akarná nyelni hatalmas hadi erejével Jerusalema Várasát,

sát, azt mondá, hogy magáért és Dávid-ért meg-oltalmazza az Várasát 2 Reg. 19. 34. Annak-okáért egy éjjel száz nyolczvan ött ezer embert ölte meg-Angyalival az Sennacherib hadából. 2. Reg. 20. 6. Efa. 37. 35. feqq.

De mit mondyak? Jeremias Profétánál világossan meg-jelentette az nagy irgalmu Isten, hogy egy Isten-felő emberért az egész tartománynak meg-enged. Mert Jerusalema Várasát, midőn Isten el-akará vesztetni, jö-eleve azt jövendőlteté jámbor szolgájával Jeremiással: Hogy fene kegyetlen nemzetséget botsát réá-melly az Jerusalema Király ostul és országoftul le-tapodgya; De azt vet-é melléje, *Circumite vias Jerusalem & querite virum facientem judicium*; Járjátok-el ugy mond Jerusalemnak utait szorgalmaztasson kerésetek egy igaz és Isten-felő embert és meg-kegyelmezek. Jerem. cap. 5. 2. Ezechiel Proféta által is azt mondyá az élő Ur Isten, hogy kerélve keréset egy embert, az ki magát közbe-veffe és az Isten meg-tartoztassa, hogy az földet el ne pulztassa. Ezech. 22. 30.

Moyses nagy buzgó szível könyörgött az Urnak jelenléteért, mondván: Uram ha kedvet találtam színed előtt, kérek, hogy járj velünk (mert az nép kemény-nyakú) és vedd-el hamisságinkat, és bűncinket, és birj minket. Felele az Ur: En kötést szerzek mindenenk láttára, jeleket tselekfezem, mellyek soha nem láttatának az földön, se semmi nemzetségekben; hogy lássa ez nép, mellynek közepette vagy, az Urnak rettenetes tselekedetét, mellyet tselekedendő vagyok. Exod. 34. 9. Nagy isteneffen tehát inté Jósue az Israel fiait, hogy halgatnák az ő Urokat Istentek szavát, mert ugy le-ízen vélek és közöttök az élő Ur Isten, és el-vezíti színek előtt ellenfeleketek.

Tanuság.

AZ Ur Isté jelen vagyon az ő szavát halló Had-vífelőkkel, és el-vezíti színek előtt ellenfeleket, és az ötlet felőknek szabadulást szerez.

Ennek igazságát erősíti Jósue az fel-vett ígékben, mikoron így szól: Járullyatok ide, halgásátok az ti Uratok Istentek ígét: Ebből meg-tudgyátok, hogy az élő Ur Isten köztetek vagyon, és el-vezíti színetek elől az Kánánait, &c.

De maga-is a' Ieregeknek Ura az Israel erőflege erősíti, mondván: Jó vigasztalást vézek az én ellenfeimnek büntetésekből, és borszút állok az én ellenfeimben. Efa. 1. 24. Sőt az írás nyilván bizonyította Jósueól is hogy véle vala az Ur, mondván: Annak-okáért az Ur Jósueval vala, és az ő neve ki-hirhedék az egész földre. Josua. 6. 27. ult. Az Israel fiai meg-rettentvén az Egyiptusok előtt, Moyses az Urnak jelen létével bátorította vala őket, mondván: Ne félljétek, álljatok vesztég, és lássátok az Urnak nagy dolgait, mellyeket

mellyeket ma tselekefzik érettetek és ti halgassatok. Exod. 14. 10. 13. Meg-tapasztalta Szent Dávid az Istennek jelenletét, mellyel így bátorította vala magát: Ha szintén az halál árnyékának völgyében, (harczokon, útközeken) járok is, nem felek gonoszúl, mert te én velem vagy, az te veszed és páczád vigasztalnak engem. Pfal. 23. 4. Mikor amaz oktalán Góliát Orással meg-akarna vivni, az Ur jelenlétével bátorította vala magát, mondván: Te kardal és dárdával és paissal jósz réám; én pedig az seregek Urának az Israel sereginek Istenének nevében megyek réád. 1. Sam. 17. 44. Azért mondgya; Az ki az fölfelegnek segítségében bizik az menynek Istenének oltalmában marad; Mondék az Urnak: En oltalmazóm vagy te és én segítségem te benned bizom. Pfal. 91. 12. Ha az Ur közöttünk nem lótt volna, midőn réánk támadnanak az eniberek, talám elevenen el-nyeltek volna minket: Aldot az Ur, az ki minket nem adot az ő fogok fogságába. Az mi elkünk ki ragattatott, mint az veréb, az vadászok töréből, az tör el-rontatott és mi meg-szabadultunk. Pfal. 124. 1. 1. feqq. Názareus Sámsonnal is jelen volt az Isten, mikor az Oroszlányt el-fzaggatta, mint egy góddolyét, mikor egy számár állával ezer férfiakat meg-öle: Mikor az Gáza Várasának mind két ajtáját mellyékivel és zárjával ragadá, és az maga vállaira fel-vévén, az hegy tetejére vivé; Ellenbe el-távoztván az Ur tőle meg-erőtleníté. Judic. 14. 6. cap. 15. 15. c. 16. 3. 20. Oh melly igazán mondgya rehat szent Pál: *Si Deus pro nobis, quis contra nos*, Ha Isten velünk senki ellenünk. Rom. 8. 31. Azért járuljatok ide Magyar Israeliták, halljátok az ti Uratok Istenek igéjét, abból meg-tudjátok, hogy köztetek vagyon az élő Ur Isten és el-vezíti színetek előtt ellenségeket.

Kérdés. Kítsoda az a Ur, kiről azt mondgya Jósue; Köztetek vagyon és el-vezíti ellenségeket színetek előtt? *Rejo. so.*

Az Paradisomban ígértetett Mesiás, kit Elaias Urnak és Israel szentének nevez, c. 30. 15. c. 1. 16. feqq. Világoson Idvözítőnek és Israel szentének neveztek, cap. 43. 12. Daniel Profetánál Szentek szentének, c. 9. 24. Zachariás Profetánál Igaznak és Idvezítőnek. cap. 9. 9. Földi Királyok Fejedelmének és uralkodók Urának. Apoc. 1. & 19. 16. Az kinek adarott minden hatalom mennyen és az földön. Matth. 11. 27. cap. 28. 18. Joan. 17. 2. Heb. 1. 2. Az ki győzedelmessen uralkodik az ő ellenségeinek közepette. Pfal. 110. 2. és úgy gubernálja az ő Anyafszentegyházát, hogy az pokolnak kapui: az ördögnek minden ereje azon erőt ne vehessen. Matth. 16. 18. Ezt Isten Királyá rendelte az Sionon az ő szent hegyén, az ki nevet és tsüffollya az földi Királyokat és fejedelmeket és büfülésének haragjában meg-háborította őket és az ő vas vészféjével mint az faszéka

edény.

edényit egybe-rontya őket. Pfal. 2. Az ki meg-fogja az bőltseket az ő bőltsefgekben és az ő tanátsokat el-hányja. Job. 5. 13. Ez az bűnben merült orizágokra küldi az dühös ellenséget, mikor pedig haragját meg-engesztellyük, *conterit bella & facit pacem*, az Hadakozást el-rontya és Békességet ízerez. Pfal. 45. 10. Ofc. 2. 12. Minel ezekből meg-tetzik, hogy Jósue tanítása szerint az Ur egyedül el-vezíti az ellenséget színtek előtt, ez a ditsőség csak ötet illeti az mint Ezechiél Profetánál magamondgya az Ur Isten: Nem ti érettetek tselekefzem, (Magyar Israel) hanem az én szent nevemért, c. 36. 1. 22. Annak-okaért nem az vitéz Karja és Kardgya szerzi az győzödelmet, hanem ennek az élő Ur Istennek hatalma. Pf. 43. 7. Isten az, az ki tanította az vitéz ember kezét az hadakozáshoz. Pfal. 143. 1. és sok ezer vészdelme között pajfa alatt oltalmazza. Pf. 91. 7.

Annak-okaért nem erőből vagy sokaságból, nem okosságból vagy bátorságból kell az győzödelmet remélni, hanem az élő Ur Istennek segítségéből és oltalmából. Ezt jelenti maga az Sz. Ur Isten midon Jeremiánál így szól: Ne ditskedgyék az bőles az ő bőltsefgekben, és ne ditskedgyék az erős az ő erősségében, és ne ditskedgyék az gazdag az ő gazdagságában, hanem ebben ditskedgyék az ki ditskedik hogy tud és ílmér engem hogy én vagyok az Ur, ki irgalmasságot czelekefzem és itéletet és igazságot az földön, mert ezek tettzenek énnekem úgy mond az Ur, c. 9. 23. feqq. Innét Abakuk Proféta Viótornak hadak-győzőnek nevezi az Istent. c. 3. 19.

Ennél az élő, hadak-győző Istennél vagyon az Davidnak kültse. Apoc. 3. 7. az ki meg-nyitja és senki bé nem zárja, bé-zárja és senki meg nem nyitja az erős Kő-várak s' Várafok kapuit. Ha az Ur nem éppiri az házat, héába munkálkodnak az kik azt éppitik. Ha az Ur nem őrizi az Várost, héába vigyáznak az kik azt őrizik. Pfal. 127. 1. 2.

Meg-nyitotta ez az élő Ur Isten az CASSAI CITADELLAT és az egész Világnak tsudájára, KEGYELMES FEJEDELMUNKET MELTOSAGOS THÖKÖLI IMRET, az szegény számkivetett bujdosó Magyarokkal kézen fogva bé-vezette. Mert, lehet-e olly cfze szűkül, az ki ebben s' ezen az Istennek JELEN LETET S-CSUDA TETET észre nem venné? olly roppant ERŐSSEGET, és erős meg-vivhatatlan MACHINAT mesterfecs ALKOTMANYT, mellyben az Idegen Nemzetnek, minden reménsege vala, az Török, Magyar, sőt CASSA VARASA ellen-is, ha még valaha az ő el-vifelhetetlen igáját meg-útván, port akarna szemébe rugni, minden maga s' vitézi vészdelme nélkül egy marokni Magyarfággal el-foglalni? Itt igazán s' méltán Sz. Dáviddal mondhattuk: *Quis Deus magnus sicut Deus noster?* Kítsoda ollyan nagy

C2

nagy Isten mint az mi Istenünk? 'Te vagy az Isten az ki tudálatos dolgokat tselekedel. Pfal. 77. §. 19. Es Móyseszel: Kísoda hasonló hozzád Uram az EROSSEK-ben? Kísoda hozzád hasonló nagyságos az szentségben, rettenetes és ditséretes tsudákat tselekedő? Exod. 15. §. 11. Az CITA-DELLAVAL meg-fziint az szoltató meg-nyugott az adó, ACCISA és REPARTITIO hzerés; Meg-rontotta az Ur az Assur vefzsejét, az Isten-telen uralkodóknak palczáját, kik az népet bozfzfonkodásból gyógyithatlatlan tsapással verik vala. Efa. c. 10. §. 5. c. 14. §. 4. feqq.

Meg-nyitotta CASSA VARASANAK ERŐS KAPUJÁT, és bé-borsátta azon GYÖZÖDELMEST, ki által néktek az fok infégek, nyomorgattatók örvényében merült foglyoknak bődög szabadulást szerze, most egyszer méltán mondhattátok ki-ki közzületek Moyseszel: Az én erőflegem, és ditséretem az Ur, és lón-nékem szabadulásomra ez az én Istenem és ditsóitem: ötet, az én Atyám Isten és fel-magasztalom ötet. Exod. 15. §. 2. Mert az Seregek Urának napja, minden kevély és magas ellen, minden fel-fuvalkodot ellen és minden magas Torony és minden erős kőfal ellen. Efa. 2. §. 12. és feqq. Ő meg-horgaszta az magasságban lakókat, és az magas Várait meg-alazza. Efa. 26. §. 5. Ő neveti az erőfnek pufztulását és az hatalmára kőborlást hoz. Amos. 5. §. 9.

Az Isteni Felség az törvény tudományát, választott népének az Sidóknak ki akarván adni jámbor szolgája Moyses által, nagy meny-dörgések, villámások, tűz és füst között le-fzálla az Sinai hegyre. Exod. 19. & 20. Így az máj napon az Evangéliomi tudományt meg-adni, és az ő igaz idvőfleges tiszteletit fel-állatni akarván, kit az kegyetlenek meg-gátoltak vala, tsak nem azon napon, mellyen meg-fergettett vala. 2. Machab. 10. §. 5. Az Cassai Templom; Ajtaját meg-nyitotta, és fok álgýú-lővések, Trombita, Dob, Orgona, és ének szók, mint edgy meny-dörgések és villámások között bé-jöve az Cassai Templomba, és az Evangéliomi szabados prädikállának privilégiumával titeket, Oh lelki éhezőket és szomjúhozókat meg-látogatott, és meg-ajándékozott, és annak külsait kezetekbe adta: Mondgyárokat azért nagy hálá-adó szível: Uram vezére voltál irgalmassággoddal az népnek, mellyet meg-szabadítottál és hordoztat ötet az te szent lakó-helyedre. Exod. 15. §. 13. Köztek és veletek vagyon tehát az nagy élő Ur Isten: Kiáltatok nagy fel-fzóval az Soltár Iróval: Emelkedgyetek fel-kapuk had-mennyen bé az ditsófsegnek Királya. Pfal. 24. §. 9. Ő is meg-fzólt titeket, mondván: Nyilátok meg az Kapukat, és mennyen-bé az igaz nemzetség az Igafságnak meg-örizője. Efa. 26. §. 2. és feqq.

Tivattok

Ti vattok az az igaz Nemzetség; mert tinéktek lótt az élő Ur Isten az Szenteknek Szenté: Dan. 9. §. 24. Az Igaz és Idvőzitő. Zach. 9. §. 9. Igafság, Szentség-Válság és ártatlanság. 1. Cor. 1. §. 30. Az ő szent vére által meg-igazitott, meg-tisztított minden hamiságból. 1. Joan. 1. §. 7. Apoc. 1. §. 5. Heb. 9. §. 14.

Ti vattok az Igafság örizői, mert az nagy üldözések, kegyetlenségek, és nyomorgattatók Babilóniai Tűzes kementzéjében lévén az Sidrákkal, Misákkal, Abdénigóval meg-nem tagadtátok az nagy élő Ur Isten. Dan. 4. El nem szakadtatok az Jhés Christusnak hitétől, hanem az nagy erő szakodások alatt békefféges Tűrésben bírván-lelketek. Luc. 21. §. 29. *Hec omnia tibi dabókat.* Matth. 4. §. 9. meg-vetvén és meg-utálván végiglen álhatatoskodtatok az ő igaz ísméretiben melly út az örök életre. Joan. 6. §. 29. c. 17. v. 3. 1. Joan. 3. v. 23. Matth. 10. v. 22. Marc. 13. v. 13. Luc. 21. v. 19. Apoc. c. 2. v. 10. c. 3. v. 11.

Meg-nyitotta ma szíveteket, nem különbben mint amaz három ezer népnek az kik szent Péter Apostol prädikációjára meg-térték. Act. 2. §. 42. Kéréség-nélkül közzületek ki-ki így foházkodik most Samuella: Szólly Uram, szólly, mert hallya az te Szolgád, Szólgálód. 1. Sam. 3. §. 10.

Meg-nyitotta ezentúl Tanács-Házadnak is Kapuját és az Igafságnak Palczáját kezetekbe adgya; Helybe-állatya bírátat az mint az elótt voltak, és az te tanácsidatmuntrégenten, ezek után az IGAZ Várasának, hiv Várasnak hivattatol. Efa. 1. §. 26. Már többé ne nyögjerek, ne könyvezzetek, ne sirjátok az törvénytelenfégnek terhe alatt az Igafságnak el-tagadása miatt, hanem igazán szolgaltassátok ki az Igafságot személy válogatos nélkül mindeneknek, hogy az ti váraftokban az Irgalmasság, és az igaz mondás elől talállyák egy-mást az Igafság és az békefég meg-tsókollyák edgy-mást. Pfal. 85. §. 11. Ugy ám meg-nyugfzik és meg-tsendefedik az Földed örül és vigad. Efa. 14. §. 7. Mert az Igafság fel-emeli az nemzetségeket az törvénytelenfég és az hamiság szegényekké téfzi az népeket. Prov. 14. v. 34. Az az: Az törvénytelenfég, hamiság, álnokság pefthmódra pufztittýák az orfzágokat és az Várasokat, és ugyan: ezenek miatt Isten el-fézi az orfzágot edgy nemzettől és más nemzetnek adgya. Syr. 10. §. 8.

Kérdes. Mint kell ezt az Urat az élő Ur Isten meg-marasztanunk, hogy mindenkor közöttünk és velünk légyen, és el-vefzele ellenfégünket színnünk-elótt? *Resp.*

Cz

L. Per

I. Per sedulam verbi DEI auditionem: Az Isten igéjének figyelmes halgatása által; Mert így szól Jósue: Halljátok az ti Uratok Istenek igéjét, abból meg-tudjátok hogy köztetek vagyon az Ur és el-vezíti színetek előtt ellenségeket. Szent Jánosnál-is így szól Christus Urunk; Az ki az én igémet meg-tartja ahhoz megyünk és annál maradunk. cap. 14. v. 23. Imé az ajtó előtt állok és zörgetek, az ki hallja az én szótát és meg-nyitja nekem az ajtót, békégyek hozzája és ő velevátsorálom ő-is én velem. Apoc. 3. v. 20. Bódogok tehát azok az kik az Isten igéjét halgatták és meg-tartják azt. Luc. 11. v. 28. Azoknak minden kétség kívül az ő segítségével jelen vagyon az élő Ur Isten és ellenségeket el-vezíti színek előtt Jósue. 3. v. 9. 10.

II. Per devotam orationem: Buzgóságos Imádság által marasztaljuk őket: Mellyről az Királyi Profeta Dávid így biztat; Közel vagyon az Ur mindenekhez, az kik őtet segítségül hívják, mindenekhez, az kik őtet segítségül hívják igazságban. Az őtet félők, az ő szavát halgatók akarattját meg-tselekedésköz, és az ő könyörgéseket meg-halgattya és meg-szabadította őket. Psal. 145. v. 18. Meg-örzi az Ur minden ő szíretőit és minden bűnő-főket el-vezíti. v. 19. Item, Psal. 50. Híj &c.

III. Per feriam poenitentia continuationem; Igaz és valóságos meg-térés által. Sokan az el-múlt tizenkét szomorú-gyászos esztendő forgásában mint egy oktan állatok módgyára éltenek, nem gondolván fe az Istennek kemény fenyegetésével, se kegyelem-ígéretével, el-felelkezvén idvősségekről, halandóságokról és az utolsó napon kemény számadásokról tsak az napnak éltenek *Tempora tempore temperantes*, az pusztaban szélről hajtogattató nád-szálhoz hasonlók. Matth. 11. v. 7. Kik az időt és az alkalmazást követvén tsak az hasznak szolgáltnak kikről Szent Pál méltán mondhattuk; kiknek végek az vezedelem: Kiknek Istenek az has és dírsége az ő gyalázattokban vagyon, kik az földiek kedvelik Phil. 3. v. 19. Rom. 16. v. 18. Az ollyaténok bizonytal mondották az ő szívökben, hogy nints bőszerű-állo Isten. Psal. 14. v. 1. Mi penig nagy buzgósággal térünk az mi Istenünkhöz, eddig tselekedett undok bűnünket meg-ízánnyuk bánnyuk, sirassuk, Istenünket meg-kövecsük és életünket meg-jobbítván, szentségben és igazságban szolgáljuk az mi Istenünket. Luc. 1. v. 75. Az mint erre int az Isten Jóel Profeta által mondván: Teljes szívetekből, teljes lelketekből térjete az ti Uratokhoz Istenekhez, böjtöléssel, sirással, jajgatással és szaggással az ti szíveiteket és térjete az ti Uratokhoz, mert kegyes és kegyelmes, tüdő és nagy irgalmasága és fellyül

fellyül halladó az gonofságot. Gyűjtsetek egybe az népet, hívjátok be az fokaságot az véneket az kisdedeket és az csőcsömöket és sirjátok az Isten előtt és mondjátok, *Parce Domine parce populo tuo:* Engedgy-meg Uram, engedgy-meg az te népednek és ne adgyad többé az te örökségedet gyalázatra, hogy ne uralkodgyanak rajtunk az idegenek és ne mondgyák minékünk, hól vagyon most (az Lutheránusok és Calvinisták Istené) // Jóel. 2. Erről kefévelten panaszkodott Dávid Király-is mondván: *Fuerunt mihi lacryma mea panes die & nocte, dum diceretur mihi, ubi est Deus tuus?* Az én könyhullatásim voltanak nekem kenyereim éjjel és nappal, midőn azt mondanák nekem, hól vagyon most az te Istened? Psal. 42. v. 4.

Vigasztalás. Keresztény ember ha te az te Istenedhez ragaszkodol az ő szavát halgatód, kefévelsen próbáidban, késértidben kétségbe ne esél, igaz hitedet, s' igyedet kétségbe ne tegyed, mert, halljad mit mond Jósue vigasztalásodra: Halljátok úgy mond az ti Uratok Istenek szavát, abból meg-tudjátok hogy köztetek vagyon az Ur és el-vezíti színetek előtt ellenségeket. Azért békéséges türesben birjad az lelket, Luc. 21. v. 29. és várjad az Urat, jöttön jó és nem késik. Abac. 2. v. 3. és mondgyad Michéas Profétával; Az Urnak haragját hordozom, mert vétkeztem ellene, mig nem az én igyemet meg-itéli, és el-vegezi az én törvényemet, ki vízen engem az világosságra, meg-látom az ő igazságát. Es meg-látja az én ellenfelem és be-burittatik szégyenléllel az ki azt mondgya nekem, hól vagyon most az te Urad Istened. cap. 7. v. 9. & seqq.

Aldot légyen immáron az mi Istenünk az ki az mi **KEGYELMES UR UNKNÁK** jelen vagyon és ő általa minékünk tsudálatoson meg-adta az Evangéliomi praedikállásnak szabadságát!

Aldot légyen az élő Ur Istenül az mi **KEGYELMES URUNK FEJEDELMÜNK** az kit ez utolsó vezedelemre hanyatlott Magyarok közül magának válastvva kezét meg-szentelte és az ő keze által nekünk ez győzödelmet adta!

Aldottak légyenek minden fő rendek az kik éjjel nappal izzadnak szabadulátnak szerzésében!

Aldottak légyenek Vitéz Capitányok, Hadnagyok, minden felső, alfo, Vitezlő-Rendek az kik vérek hullásával szolgálnak Hazánknak, Nemzetünknek!

Aldot légyen az mai nap mellyen halljátok az élő Istenek igéjét ez praedikációt!

Aldot

Aldot legyen ez Templom, melly ez-mái napon az élő Istennek igaz
tiszteltetire az ige és az könyörgés által ujjonnan meg-fzenteltetett!

Aldottak legyetek ti-is minnyájan az Urban szerelmestim, valakik ez máj
napon sőt az következő minden időben-is, az Istennek tisztaigéjét,
annak idvőseges Szent Tudományát halljátok s hallják ez helyen és az
jók meg-adásáért az gonoszoknak tavóztatásáért könyögeni fogtok,
és hallják. Aldottak legyetek mondom Nemzetségről Nemzetségre.

Mellynek meg-nyeréséért jer könyörögyünk. &c.

Mi Atyánk ki vagy &c.

Judic. Cap. 5. V. 2. & 9.

Kik kész-akarva Izraelből (Ma-
gyarságból) lelketeket veszedelemre vetet-
téték, áldgyátok az Urat. Szereti az én szí-
vem az Izrael (Magyar) fejedelmet:

kik szabad akaratból adtátok
magatokat veszedelemre

áldgyátok az
Urat.

